

Дело C-48/24

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

25 януари 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Литва)

Дата на акта за преюдициално запитване:

24 януари 2024 г.

Жалбоподател и въззивник:

VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla

Ответник и въззиваем:

Valstybinė kalbos inspekcija

[...]

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS (Литовски
върховен административен съд)

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

24 януари 2024 г.

[...]

Настоящият съдебен състав на Литовски върховен административен съд [...] [членове на съдебния състав и имена на страните по делото]

разгледа в съдебно заседание в устно производство по обжалване административното дело, образувано по жалба на *VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla* (Международно училище Вилнюс, Литва), жалбоподател, срещу решението на Окръжен административен съд Вилнюс от 17 ноември 2022 г. по административното дело, образувано по жалба на [този] жалбоподател [...] срещу ответника *Valstybinė kalbos inspekcija* (Държавен езиков инспекторат, Литва), с която се иска отмяна на [заповед на този инспекторат].

Настоящият съдебен състав

установи следното:

I.

1. Настоящото дело се отнася до спор между жалбоподателя *VšĮ Vilniaus tarptautinė mokykla* (наричан по-нататък „жалбоподателят“ или „училището“) и Държавния езиков инспекторат (наричан по-нататък „ответникът“ или „Инспекторатът“) относно Заповед № 30 на Инспектората от 26 май 2022 г. (наричана по-нататък „заповедта“). След като установява, че 18 служители на училището не са положили изпит за владеене на официалния език от категория II в нарушение на изискванията на Постановление № 1688 на Министерски съвет на Република Литва от 24 декември 2003 г. за утвърждаване и прилагане на категориите владеене на официалния език (наричано по-нататък „постановлението“), с издадената от него заповед Инспекторатът изисква от служителите на училището да положат изпит (или да представят необходимите документи) за горепосочената категория в срок до 2 февруари 2023 г. Със заповедта жалбоподателят е също така предупреден, че при неспазването ѝ ще бъдат наложени санкциите, предвидени в законодателството на Република Литва.

Правна уредба: правото на Европейския съюз

2. Член 49 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-нататък „ДФЕС“) гласи следното:

„В рамките на следващите разпоредби ограниченията върху свободата на установяване на граждани на държава членка на територията на друга държава членка се забраняват. Тази забрана се прилага също и по отношение на ограниченията за създаване на търговски представителства, клонове или дъщерни дружества от граждани на всяка държава членка, установили се на територията на друга държава членка.

Свободата на установяване включва правото на достъп до и упражняване на дейност като самостоятелно заето лице, както и да се създават и ръководят предприятия, в частност дружества по смисъла на член 54, втора алинея при условията, определени от правото на държавата, където се извършва установяването за нейните собствени граждани, при спазването на разпоредбите на главата относно капиталите“.

3. Съгласно член 1 от Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации (наричана по-нататък „Директива 2005/36/ЕО“) тази директива установява реда за признаване от държава членка, която обвързва достъпа до регламентирана професия или нейното упражняване на своята територия с притежаване на определени професионални квалификации, с цел достъп до тази професия и нейното

упражняване, на професионални квалификации, придобити в една или повече други държави членки, и който ред позволява на титуляря на споменатите квалификации да упражнява там същата професия. Посочената директива установява също така правила относно частичния достъп до регламентирана професия и признаването на стажове за усвояване на професията в друга държава членка.

4. Член 53, параграф 1 от Директива 2005/36/ЕО предвижда, че „[с]пециалистите, ползващи се от признаването на професионални квалификации, трябва да притежават езиковите знания, необходими за упражняване на професията в приемащата държава членка“. Съгласно член 53, параграф 2 [д]ържавите членки гарантират, че проверките, извършвани от или под надзора на компетентния орган за контрол на изпълнението на задължението по параграф 1, се ограничават до знанията по официалния език на приемащата държава членка или по един административен език на приемащата държава членка, при условие че последният е и официален език на Съюза“. Член 53, параграф 3 предвижда, че „[и]звършваните в съответствие с параграф 2 проверки могат да бъдат наложени, ако професията, която ще бъде упражнявана, има последици за безопасността на пациентите. Проверки могат да бъдат наложени по отношение на други професии, която е налице сериозно и конкретно съмнение относно достатъчната степен на езикови знания на специалиста с оглед професионалната дейност, която той възнамерява да извършва. Проверки могат да се извършват единствено след издаването на Европейска професионална карта в съответствие с член 4г или след признаването на професионалната квалификация, в зависимост от случая“. Член 53, параграф 4 гласи, че „[п]роверките на езиковите знания трябва да са пропорционални на дейността, която ще се упражнява. Съответният специалист има право да обжалва тези проверки в съответствие с националното право“.

Правна уредба: националното право

5. Член 14 от Конституцията на Република Литва гласи, че официален език е литовският.

6. Член 2 от Закона за официалния език на Република Литва (наричан по-нататък „Законът за официалния език“) гласи, че официален език на Република Литва е литовският.

7. Съгласно член 6 от Закона за официалния език ръководителите, служителите и длъжностните лица в държавните и общинските институции, органи и агенции, както и ръководителите, служителите и длъжностните лица в полицията, правоприлагащите органи, организации в областта на съобщенията, транспорта, здравеопазването и социалното осигуряване и други организации, предоставящи услуги на населението, трябва да знаят

официалния език според категориите владеене на езика, установени от правителството на Република Литва.

8. В съответствие с член 6 от Закона за официалния език, с Постановление № 1688 от 24 декември 2003 г. за утвърждаване и прилагане на категориите владеене на официалния език (последно изменено с Постановление № 227 от 16 март 2022 г. на Министерски съвет на Република Литва; наричано по-нататък „Постановлението“) правителството е утвърдило установяването на категории владеене на официалния език и описание на процедурата за тяхното прилагане (наричано по-нататък „Описанието“). Посоченото по-горе постановление възлага също на ръководителите на държавните и общинските институции и органи, публичните институции, които са изцяло или частично собственост на държавата или общините, регионалните устройствени съвети и организациите, предоставящи услуги на населението, да утвърдят списъците на длъжностите на държавните служители, официалните длъжностни лица и служителите, работещи по трудово правоотношение и получаващи възнаграждение от държавния бюджет, общинските бюджети и други държавни парични фондове, за които се изискват определени категории владеене на официалния език (т. 2 от Постановлението). В допълнение, постановлението съдържа препоръки към ръководителите на държавните и общинските служби, сдружения, предприятия, органи и организации, различни от посочените в точка 2 от това постановление, да установят категория владеене на официалния език за длъжностите, чиято длъжностна характеристика включва функции по комуникация с хора и изготвяне или попълване на документи, и да изготвят списък на тези длъжности (т. 3 от Постановлението). За наемането на работа на чужденци, които имат или са получили временна закрила в Република Литва, категориите владеене на официалния език не се прилагат за срок от две години от датата, на която на тези лица е предоставена временна закрила в Република Литва (т. 4 от Постановлението).

9. Точка 2 от Описанието гласи, че категорията владеене на официалния език има за цел да се оцени владеенето на официалния език от дадено лице. При определянето на категорията владеене на официалния език нивата на владеене се основават на Общата европейска референтна рамка за езиците и описанията на съдържанието на нивата на владеене на литовски език като чужд, одобрени от Държавната комисия по литовски език на заседанието ѝ от 17 юни 2016 г., както и на Описанието.

10. От точка 6 от Описанието е видно, че има три категории владеене на официалния език (първата категория е най-ниската, а третата — най-високата). В точка 6.2 от Описанието се посочва, че втората категория владеене на официалния език съответства на ниво В1 на владеене на литовски език (изискванията за владеене на литовски език от дадено лице са посочени в т. 5.3 от Описанието).

11. Точка 5.3 от Описанието гласи: „Ниво B1 на владеене на литовски език „Праг“ (самостоятелно използване). Лицето може да разбира устни и писмени текстове на познати теми, да говори по широк кръг теми от ежедневието и работата, да описва преживявания, събития, мечти, надежди, желаниа, да се мотивира накратко, да обяснява мнения или намерения, да попълва стандартни формуляри на документи, да създава кратки текстове по теми от ежедневието и работата, да създава прост свързан текст по теми, които са му познати или го интересуват лично. Лицето може също да разбира устна и писмена реч и да общува“.

12. В точка 8 от Описанието се посочва, че втората категория владеене на официалния език се отнася за заетите в сферата на образованието, културата, здравеопазването, социалното осигуряване и други сфери, държавните служители и длъжностните лица, за които се изисква не по-високо от висше колежанско образование, обучение след средно образование, завършено преди 2009 г., или средно специално образование, завършено преди 1995 г., ако редовно трябва да общуват с хора и/или да попълват стандартни формуляри на документи (с изключение на учителите, преподаващи на официалния език).

13. В съображенията на Закона за образованието на Република Литва (наричан по-нататък „Законът за образованието“) се посочва, че образованието е дейност, която има за цел да осигури на учащия основа за пълноценен независим живот и да го подпомогне в непрекъснатото усъвършенстване на способностите му. [...]. [уточнение относно значението на образованието]

14. Член 72, параграф 1 от Закона за образованието посочва, че училища на чужди държави и международни организации (с изключение на висшите учебни заведения) се създават и функционират в Република Литва при условията и по реда, определени в този закон, международни споразумения на Република Литва и други правни актове. Образователните програми на чужди държави и международни организации (с изключение на учебните програми за висше образование) могат да се прилагат (спират) по ред, определен от правителството, с писменото съгласие на министъра на образованието и науката. Съгласно член 72, параграф 3 от Закона за образованието образователните програми на чужди държави и международни организации могат да се прилагат в училища в Република Литва на езици, различни от литовския. На лицата, завършили образователни програми на чужди държави и международни организации в Литва, се издават удостоверения от съответните чужди държави или организации.

15. Член 48, параграф 1 от Закона за образованието определя образователните и квалификационните изисквания към лицата, които искат да работят като учители. Член 48, параграф 3 от този закон предвижда, че посочените в член 48, параграф 1 от този закон учители трябва да имат

квалификациите, установени от министъра на образованието и науката. Съгласно член 48, параграф 4 от този закон лице, което е придобило квалификация в държава членка или Конфедерация Швейцария и е получило признание по реда на Закона за признаване на регулирани професионални квалификации на Република Литва, и което отговаря на изискванията, посочени в член 48, параграфи 1 и 3 от Закона за образованието, може да работи като учител в Литва.

16. Заповед № V-774 на министъра на образованието, науката и спорта на Република Литва от 29 август 2014 г. за утвърждаване на описанието на квалификационните изисквания за учителите (релевантният в случая текст е последно изменен със Заповед № V-611 на министъра на образованието, науката и спорта на Република Литва от 21 април 2022 г.) утвърждава [...] описание, прието в изпълнение на разпоредбите на член 48, [параграфи 2 и] 3 от Закона за образованието (Описание на квалификацията на учителите), определя, че учителите, работещи по програми за общо образование, професионално обучение и неформално образование, трябва да владеят литовски език, като нивото им на владене на литовски език трябва да отговаря на изискванията на утвърдените с [Постановлението] категории владене на официалния език, и те трябва да са посещавали курсове по литовска езикова култура [...] до една година от започването на работа като учител, ако не са посещавали курс от най-малко 22 часа или един учебен кредит по време на обучението си.

17. Член 26 от процедурата, одобрена с Постановление № 649 на Министерски съвет от 6 юни 2012 г. за утвърждаване на описанието на процедурата за издаване, временно оттегляне и окончателно оттегляне на съгласието за прилагане на образователни програми на чужди държави и международни организации (с изключение на учебните програми за висше образование) (релевантният в случая текст е изменен с Постановление № 785 на Министерски съвет на Република Литва от 28 август 2013 г.), установява задълженията на титуляря на съгласието, когато прилага общообразователни учебни програми на чужда държава или международна организация, да гарантира владенето на официалния език в съответствие с общите програми [...], одобрени от министъра на образованието и науката, и да спазва изискванията на Закона за образованието и други правни актове [...].

Релевантните обстоятелства

18. Жалбоподателят е частно учебно заведение, осъществяващо дейност в Литва от 2004 г. Според данните от Държавната служба по вписванията създателят на това учебно заведение е гражданин на Република Литва, а акционерите са граждани на Кралство Дания, Република Финландия и Съединените американски щати [...]. Училището е получило одобрение от Министерския съвет на Република Литва и съгласие от Министерството на образованието, науката и спорта на Република Литва да предлага програмата

Cambridge International AS/A level и програмите International Baccalaureate Primary Years и Middle Years.

19. На 19 и 25 май 2022 г. Инспекторатът извършва проверка за спазването от училището на Закона за официалния език и на [Постановлението]. От доклада на Инспектората за извършената проверка от 26 май 2022 г. е видно, че са проверени следните документи: i) документи, удостоверяващи владенето на официалния език; ii) заповеди по въпроси, свързани с персонала; iii) документи, предназначени за изпращане от учебното заведение извън него; и iv) споразумения. В доклада от проверката се констатира, че: i) 18 служители на училището не са положили изпит в съответствие с предписаната категория владене на официалния език (или не са представили необходимите документи); ii) в проверените писмени материали не са установени езикови грешки.

20. Въз основа на посочения по-горе доклад от проверката ответникът издава оспорената по настоящото дело заповед, с която: i) установява, че 18 служители на училището не са положили изпита (или не са представили необходимите документи) за владене на официалния език от категория II в нарушение на Описанието, утвърдено със [Постановлението]; ii) посочва, че съгласно член 498 от Кодекса за административните нарушения на Република Литва за този въпрос отговаря директорът на училището; iii) иска от служителите на училището да положат изпит (или да представят необходимите документи) за владене на официалния език от категория II до 2 февруари 2023 г. и училището да уведоми писмено Инспектората до 9 февруари 2023 г.

21. Жалбоподателят подава жалба до Окръжен административен съд Вилнюс, с която иска отмяна на заповедта на ответника. С решение от 17 ноември 2022 г. Окръжен административен съд Вилнюс отхвърля жалбата на жалбоподателя. Жалбоподателят подава жалба до Литовския върховен административен съд.

Настоящият съдебен състав

установи следното:

II.

22. След като установява, че 18 служители на училището (според предоставените от жалбоподателя данни петима граждани на Съюза, четирима граждани на САЩ, трима граждани на Южна Африка, трима граждани на Австралия, един гражданин на Украйна, един гражданин на Молдова и един учител с двойно гражданство — руско и ливанско) не са положили изпит (или не са представили необходимите документи) за владене на официалния език от категория II в нарушение на Описанието, утвърдено с [Постановлението], с оспорената заповед Инспекторатът е поискал от съответните служители на училището да положат изпита или да

представят необходимите документи. Изискването на заповедта се отнася за административния персонал на училището — директора и заместник-директора по образователната дейност, както и за учителите в училището.

23. В устните състезания жалбоподателят поддържа преди всичко, че спрямо него не се прилага изискването на член 6 от Закона за официалния език, тъй като училището според него не се квалифицира като „организация, предоставяща услуги на населението“. В това отношение жалбоподателят изтъква, че училището е частно учебно заведение, което не е създадено нито от държавата, нито от общините, и което функционира от 2004 г., преподава програмата си на английски език и в него работят чуждестранни специалисти.

24. Жалбоподателят подчертава, че в дейността си училището спазва Закона за официалния език и изцяло изпълнява задължението си да използва литовския език в случаите, когато това изрично се изисква от този закон. Така например жалбоподателят обработва всички документи на официалния език в съответствие с член 4 от Закона за официалния език и спазва предвиденото в член 12 от този закон изискване всички училища да обучават учениците си, наред с другото, на официалния език. В допълнение, целият административен персонал на училището, който отговаря за първоначалния контакт с гражданите и за писмени или телефонни запитвания, може да общува и действително общува свободно на литовски език на подходящото ниво.

25. В този контекст жалбоподателят изтъква, че учителите в училището не предоставят услуги на граждани. Учителите преподават учебното съдържание на ученици, чиито родители или настойници доброволно са избрали училището за обучението на децата си и които доброволно са сключили договор за услуги и заплащат такса за тези услуги. В договора за услуги, сключен на литовски и английски език, се уточнява кои програми могат да се предлагат на учениците, а именно International Baccalaureate (начален или прогимназиален етап) или Cambridge International AS/A level. И двете програми се преподават на английски език. В училището няма програми, които да се преподават на литовски език. Избирайки училището, родителите разбират, че програмата ще се предоставя на децата им на английски език. Според жалбоподателя през всичките 20 години от дейността му не са постъпвали оплаквания от родители, настойници или ученици относно използването на английски език.

26. В контекста на изискването учителите да полагат изпит по официалния език, както е посочено в заповедта на ответника, жалбоподателят се позовава и на важното обстоятелство, че първоначално учителите започват работа в училището по срочни договори и само ако решат да останат в Литва за повече от две години, с тях се сключват безсрочни трудови договори. Според предоставената от жалбоподателя информация не всички учители, за

които със заповедта се изисква да положат изпит по официалния език, са възнамерявали да останат на работа след изтичането на срочния им договор.

27. В отговора си на жалбата ответникът застъпва позицията, че понятието „организация, предоставяща услуги на населението“, предвидено в член 6 от Закона за официалния език, е ясно при систематично правно тълкуване, т.е. изискванията за владене на официалния език се отнасят за „преподаватели“ и „заети в сферата на образованието“. Според ответника в списъка на субектите, които са задължени да имат категория II владене на официалния език, законодателят е включил както заетите в публичния сектор (държавни служители, длъжностни лица), така и заетите в определени сфери от частния сектор (заетите в сферата на образованието, културата и здравеопазването, както и заетите в други сфери). Затова ответникът не е съгласен с тезата на жалбоподателя, че заетите в частния сектор, и по-конкретно служителите на юридически лица, предоставящи образователни услуги в частния сектор, не са подчинени на изискванията за владене на официалния език. В това отношение ответникът изтъква, наред с другото, че пред първоинстанционния съд е представено писмо № SR-2861 на Министерството на образованието, науката и спорта на Република Литва от 27 юли 2022 г., което съдържа официалната позиция, че изискванията за владене на официалния език се прилагат за всички учители, работещи по програми за общо образование, професионално образование и неформално образование, независимо от формата на юридическото лице или неговата собственост.

28. Според ответника изискването на заповедта административният персонал и учителите в училището да положат изпит по официалния език от предписаната категория не противоречи на член 72, параграф 3 от Закона за образованието, целта на който е да се даде възможност за обучение на чужди езици в съответствие с образователните методи на други държави. Целта на заповедта, адресирана до администрацията на училището и учителите, които преподават в него, е да се гарантира, че те отговарят на предвидените в законодателството изисквания за квалификация, а не да им се забрани да упражняват функциите си по предоставяне на образователни услуги. Ответникът изтъква също, че от директора и заместник-директора се изисква да изготвят документи на официалния език, да комуникират с органите на публичната администрация, персонала на учебното заведение и родителите на учениците, и следователно да отговарят на всички критерии, за да се направи извод, че от тях се изисква също да имат категория II владене на официалния език. Според Инспектората това изискване не е прекомерно и е пропорционално на преследваната цел.

29. При тези обстоятелства настоящият съдебен състав стига до извода, че по настоящото административно дело жалбоподателят, който е адресатът на оспорената заповед, предоставя обществени услуги, при които определена група субекти е обвързана с правни задължения, основани на предварително

съгласуваното намерение на страните да предоставят и получават срещу заплащане услуги с конкретно съдържание на английски език.

30. Член 49, първа алинея ДФЕС гласи, че в рамките на разпоредбите на глава 2 от трета част, дял IV ДФЕС ограниченията върху свободата на установяване на граждани на държава членка на територията на друга държава членка се забраняват.

31. С оглед на обстоятелствата по настоящото дело съдебният състав има съмнения дали правоотношението, породило спора, попада в обхвата на посочената по-горе правна норма на Съюза. В този контекст трябва да се споменат два противоположни аспекта.

31.1. Аспектът на гражданството на създателя на училището. Приема се, че на свободата на установяване могат да се позовават както юридически, така и физически лица, които са граждани на държави — членки [...] на Съюза или ЕАСТ. От съдържанието на член 49 ДФЕС става ясно, че свободата на установяване е гарантирана на територията на държава членка, различна от държавата, на която е гражданин създателят. По разглежданото административно дело обаче създателят на училището е гражданин на Република Литва, което повдига въпроса дали разглежданото положение може да се квалифицира като т.нар. „вътрешно положение“, при което всички обстоятелства по делото се отнасят само до една държава членка и следователно правото на Съюза (в настоящия случай по-конкретно член 49 ДФЕС) не се прилага. От друга страна, според постоянната съдебна практика като ограничения на свободата на установяване трябва да се разглеждат всички мерки, които забраняват, възпрепятстват или правят по-слабо привлекателно упражняването на гарантираните от членове 49 ДФЕС свободи (решение на Съда от 22 януари 2015 г., *Stanley International Betting и Stanleybet Malta*, С-463/13, ЕУ:С:2015:25, т. 45). С оглед на задължението на националните органи, включително на съдилищата, да не прилагат национална правна уредба, която не е в съответствие с правото на Съюза, както и на обстоятелството, че според настоящия съдебен състав националната правна уредба, разглеждана по административното дело, повдига въпроси относно спазването на правилата по член 49 ДФЕС, в този контекст следва да се счита, че гражданството на създателя на училището не е от решаващо значение. В този контекст следва да се отбележи също, че акционерите на училището, които заедно притежават 100 % от акциите на това учебно заведение, са граждани на Кралство Дания, Република Финландия и Съединените американски щати, и следователно, наред с другото, граждани на други държави — членки на Съюза.

31.2. Аспектът на дейността на училището. Съдът е приел, че организирането на университетски занятия срещу възнаграждение представлява стопанска дейност, за която се прилага глава 2 от трета част, дял IV ДФЕС, ако дейността се извършва стабилно и трайно от гражданин на една държава членка в друга държава членка от основно или

вторично място на дейност във втората държава членка (решение от 6 октомври 2020 г., *Комисия/Унгария (Висше образование)*, C-66/18, EU:C:2020:792, т. 160). Като се има предвид обаче, че в настоящия случай жалбоподателят прилага програмата Cambridge International AS/A level и програмите International Baccalaureate Primary Years и Middle Years, запитващата юрисдикция има съмнения дали член 49 ДФЕС се прилага при обстоятелства като тези по настоящото дело.

32. Ако се приеме, че положението в настоящия случай попада в обхвата на член 49 ДФЕС, изискването, наложено на административния персонал и учителите в частно учебно заведение, в което учебният процес е организиран изключително на английски език, да имат категория II владеене на официалния език според настоящия съдебен състав трябва да се разглежда като ограничение на свободата на установяване.

33. Съгласно постоянната практика на Съда ограничение на свободата на установяване е допустимо само ако, на първо място, е обосновано от императивно съображение от обществен интерес, и ако, на второ място, спазва принципа на пропорционалност, което означава, че с това ограничение може съгласувано и последователно да се гарантира, без да се надхвърля необходимото, постигането на преследваната цел (решение от 6 октомври 2020 г., *Комисия/Унгария (Висше образование)*, C-66/18, EU:C:2020:792, т. 178).

34. В практиката си Съдът е приел, че целта за насърчаване на употребата на един от официалните езици на държава членка представлява легитимна цел, която по принцип е от естество да обоснове ограничение на задълженията, наложени от свободата на установяване, закрепена в член 49 ДФЕС (решение на Съда от 16 април 2023 г., *Las*, C-202/11, EU:C:2013:239, т. 27). Що се отнася до съвместимостта с принципа на пропорционалност на конкретна мярка, ограничаваща правото на установяване, Съдът е постановил например, че правна уредба на държава членка, която изисква без никакво изключение обучението в областта на висшето образование да се провежда на официалния език на тази държава членка, би надхвърлила необходимото и пропорционалното за постигането на целта на същата правна уредба, а именно защитата и насърчаването на този език. Всъщност, според Съда, подобна правна уредба би довела в действителност до абсолютно налагане на задължение за използване на този език във всички учебни програми в областта на висшето образование, като се изключва всеки друг език и без да се вземат предвид мотивите, които могат да обосноват предлагането на различни учебни програми в областта на висшето образование на други езици. За разлика от това държавите членки могат по принцип да предвидят задължение за използване на официалния си език в рамките на тези програми, стига това задължение да е съпътствано от изключения, гарантиращи възможността за използване на език, различен от официалния, в рамките на университетското обучение (решение на големия

състав на Съда от 7 септември 2022 г., *Cilevičs и др.*, С-391/20, EU:C:2022:638, т. 84—85).

35. След като прецени конкретното правно положение на жалбоподателя, разгледано по-горе, по-специално като отбеляза, че услугите по общообразователна програма се предоставят съгласно член 72, параграф 1 от Закона за образованието в контекста на програмите International Baccalaureate Primary Years и Middle Years и Cambridge International AS/A level, настоящият съдебен състав стига до извода, че релевантната в случая правна рамка не предвижда изключения от изискването административният персонал и учителите на учебно заведение да имат категория II владеене на литовския официален език. Затова според настоящия съдебен състав възниква въпросът дали предвидените в националното право изисквания при релевантните фактически и правни обстоятелства като установените по настоящото дело са пропорционални, първо, по отношение на административния персонал на учебното заведение и, второ, по отношение на учителите.

36. В допълнение, доколкото правоотношението, породило спора, произтича от изискването гражданите на чужди държави (както и на държави — членки на Съюза), които искат да упражняват професията на учител в частно учебно заведение, функциониращо в Република Литва, да имат категория II владеене на литовски език, следва да се има предвид, че в Република Литва професията на учител, учител в сферата на професионалното образование и обучение, преподавател, преподавател на лица със специални потребности, логопед, специализиран учител за обучение на лишени от слух и с увреден слух ученици, специализиран учител за обучение на слепи или с увредено зрение ученици, социално-образователен инструктор и училищен психолог е регулирана професия. Настоящият съдебен състав отбелязва, че при обстоятелствата по настоящото дело квалификацията на учителите, работещи в училището, не се поставя под въпрос, а спорът е възникнал във връзка с допълнително изискване за учителите, отговорността за контрола върху изпълнението на което се носи от ответника, а не от компетентните образователни органи.

37. Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации установява реда за признаване от държава членка, която обвързва достъпа до регламентирана професия или нейното упражняване на своята територия с притежаване на определени професионални квалификации, с цел достъп до тази професия и нейното упражняване, на професионални квалификации, придобити в една или повече други държави членки, и който ред позволява на титуляря на споменатите квалификации да упражнява там същата професия ([...] член 1). Съгласно член 53 от Директива 2005/36/ЕО специалистите, ползващи се от признаването на професионални квалификации, трябва да притежават езиковите знания, необходими за упражняване на професията в приемащата държава членка

[...]. Проверките на езиковите знания трябва да са пропорционални на дейността, която ще се упражнява [...].

38. В публикуваното от Европейската комисия Ръководство за потребителя за Директива 2005/36/ЕО (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/40185>) се посочва, че приемащата държава членка има право да изисква владееето на нейния език, когато това е обосновано поради естеството на професията, която се иска да бъде упражнявана. Във всеки случай езиковите изисквания не трябва да превишават необходимото ниво на владееене за упражняването на въпросната професия. Приемащата държава членка не може системно да проверява езиковите умения на специалистите, кандидатстващи за признаване на техните квалификации. Това се допуска само за професии, които имат отношение към безопасността на пациентите, като например лекари, медицински сестри и др. За всички други професии езиковите умения могат да бъдат проверявани само в случай на сериозни и конкретни съмнения и следва да бъдат пропорционални на упражняваната дейност (Ръководство за потребителя за Директива 2005/36/ЕО, стр. 32).

39. Съгласно постоянната практика на Съда на Европейския съюз политика, която цели защитата и насърчаването на езика на една държава членка, който е едновременно национален език и първи официален език, се допуска. Прилагането на тази политика обаче не трябва да засяга някоя от основните свободи, като например свободното движение на работници. Поради това изискванията, произтичащи от предназначени за прилагане на подобна политика мерки, в никакъв случай не трябва да бъдат несъразмерни спрямо преследваната цел и условията за тяхното прилагане не трябва да бъдат дискриминационни по отношение на гражданите на други държави членки. Така например според Съда постоянната длъжност на преподавател на пълен работен ден в държавни учебни заведения за професионално образование е длъжност от такъв характер, че обосновава изискването за езикови познания, при условие че въпросното изискване за езикова компетентност е наложено като част от политика за насърчване на националния език, който е едновременно първият официален език, и при условие че това изискване се прилага по пропорционален и недискриминационен начин (решение на Съда от 28 ноември 1989 г., *Groener/Minister for Education u City of Dublin Vocational Educational Committee*, C-379/87, EU:C:1989:599, т. 19 и 24).

40. С оглед на изложеното по-горе настоящият съдебен състав има съмнения дали при обстоятелства като тези по настоящото дело изискването за владееене на официалния език, наложено на учителите, работещи в частно учебно заведение, в което учебният процес е организиран изключително на английски език, е съвместимо с правилата по член 53 от Директива 2005/36/ЕО.

III.

41. [...] трябва да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз [...] [задължение за отправяне на преюдициалното запитване съгласно член 267, трета алинея ДФЕС].

42. Отговорът на въпросите, формулирани в диспозитива на настоящото определение, ще е от решаващо значение за настоящото дело, тъй като ще позволи също да се вземе недвусмислено и ясно решение за това доколко изискването за владееене на официалния език се прилага по отношение на учителите и административния персонал на учебните заведения, като същевременно се гарантира по-конкретно предимството на правото на Съюза, и, наред с другото, ще позволи също да се гарантира единна национална съдебна практика.

С оглед на изложените по-горе съображения и [...] [посочване на разпоредби от процесуалното право], настоящият съдебен състав на Литовски върховен административен съд

определи:

[...] [стандартна процедурна формулировка]

Отправя до Съда на Европейския съюз следните преюдициални въпроси, които са от значение за настоящото дело:

„1. Трябва ли член 49 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че приложното му поле включва предвиденото в националната правна уредба изискване за владееене на официалния език, което се прилага за административния персонал и учителите на учебно заведение, създадено от частно физическо лице, което прилага международна програма за средно образование и международни учебни програми за предучилищен, начален, прогимназиален и първи гимназиален етап на обучение?

2. При утвърдителен отговор на първия въпрос, трябва ли член 49 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, съгласно която изискването за владееене на официалния език се прилага без изключение, първо, по отношение на всички учители, работещи в учебно заведение, създадено от частно физическо лице, което предлага международна програма за средно образование и международни учебни програми за предучилищен, начален, прогимназиален и първи гимназиален етап на обучение, и, второ, по отношение на административния персонал на това учебно заведение, независимо от обстоятелствата, характерни за дейността на това учебно заведение?

3. Трябва ли член 53 от Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации да се тълкува в смисъл, че не допуска

национална правна уредба като разглежданата в главното производство, съгласно която изискването за владене на официалния език се прилага без изключение по отношение на всички учители, работещи в учебно заведение, което е създадено от частно физическо лице и предлага международна програма за средно образование и международни учебни програми за предучилищен, начален, прогимназиален и първи гимназиален етап на обучение, независимо от обстоятелствата, характерни за дейността на това учебно заведение?“

[...]

[стандартна процедурна формулировка и членове на съдебния състав]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ